

Europejski Zielony Ład i cyfryzacja gospodarki – szansa dla województwa śląskiego?

Czy zielona transformacja oraz digitalizacja gospodarki to szanse na rozwój regionu? Jak do tych wyzwań przygotowana jest Polska i województwo śląskie? Na te i inne pytania szukali odpowiedzi uczestnicy dyskusji organizowanej przez stowarzyszenie Pro Silesia oraz Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię: premier Jerzy Buzek, rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach prof. Celina Olszak oraz przewodniczący GZM Kazimierz Karolczak. Jak na dyskusję o cyfryzacji przystało, debata odbyła się online, w dniu 24 lutego 2021 r.

Dlaczego Zielony Ład jest ważny dla Śląska?

Europejski Zielony Ład oraz procesy cyfryzacji to dziś główne wyzwania społeczno-gospodarcze w wymiarze globalnym, które wymagają nowych polityk publicznych, inwestycji, przemysłanych regulacji oraz odpowiednich strategii biznesowych.

Premier Jerzy Buzek zauważył, że neutralność klimatyczna i związane z nią wycofywanie się z węgla to kluczowe elementy Europejskiego Zielonego Ładu. Unia Europejska na wiele lat przed pandemią zaczęła realizować długofalową strategię, która mogłaby uratować naszą planetę. Na przykładzie pandemii COVID-19 można dostrzec zależność człowieka od natury. Koncepcja Zielonego Ładu zwraca uwagę na niezbędne zmiany m.in. w obszarze energetyki, przemysłu, rolnictwa, transportu, budownictwa w taki sposób, aby gospodarka nadal kwitła. By

było to możliwe niezbędne jest m.in. tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. Konsekwencje zmian klimatycznych m.in. ocieplenie klimatu i skutki z tym związane mogą być dla społeczeństwa katastrofalne, dlatego należy przeciwdziałać tym procesom zawczasu, o czym mowa w Europejskim Zielonym Ładzie.

Cyfryzacja gospodarki motorem zmian

Prof. Celina Olszak wskazała, że pandemia stała się powodem do wzmożonej dyskusji nad zagadnieniami związanymi z cyfryzacją gospodarki, ale również zwróciła uwagę na temat digitalizacji zwykłych aktywności społecznych, edukacyjnych a nawet kulturalnych. Problematyka cyfryzacji pojawiła się już w latach 60. XX w., wraz z powstaniem komputerów trzeciej generacji. Wówczas cyfryzacja sprowadzała się do prostych operacji i tworzenia modeli biznesowych. Istotny przełom pojawił się w latach 90. wraz z rozwojem internetu, rozwojem mikroprocesorów, nowych systemów operacyjnych, generacji języków programowania. Współcześnie rola i możliwości procesów cyfrowych stały się strategicznym narzędziem wzrostu gospodarczego przyczyniając się do innowacyjnych modeli biznesowych, przesądzającym o rozwoju całej gospodarki ale również całego społeczeństwa. Nowe technologie są moderatorem zmian i moderatorem nowych możliwości. Pandemia zmusiła biznes, gospodarkę oraz ludzi do wejścia na przyspieszoną ścieżkę cyfryzacji gospodarki. Cyfryzacja to nie tylko technologie, ale przede wszystkim zmiana modeli biznesowych, łańcuchów logistycznych, partnerstwo biznesowe ale również system zarządzania relacjami z klientami. Firmy zmuszone zostały do weryfikacji swojej kultury organizacyjnej, co rozumiane jest poprzez m.in sposób świadczenia pracy. Uczelnie wyższe, w poczuciu odpowiedzialności za proces kształcenia i badań, w krótkim czasie przesunęły swoje aktywności do sieci na specjalistyczne platformy. Pandemia przyczyniła się do przyspieszenia cyfryzacji dokumentacji, procesów operacyjnych, administracyjnych oraz zarządczych.

Rola miast i metropolii w Zielonym Ładzie

Przewodniczący Zarządu GZM Kazimierz Karolczak stwierdził, że z punktu widzenia Metropolii i regionu, szukając odpowiedzi na pytanie jak zapewnić odpowiednie motory wzrostu, aby aglomeracja była przyjazna mieszkańcom, należy znaleźć receptę na funkcjonowanie miast w przyszłości. Wydaje się, że w sytuacjach kryzysowych, należy wykorzystać zasoby w celu zbudowania odporności, ale również przygotować się do rozwoju, wykorzystując silne strony. Województwo śląskie i aglomeracja to miejsca silne pod względem rozwoju ICT, co jest ogromną szansą dla rozwoju regionu. Obecnie ok. 75 proc. budynków nie jest efektywna energetycznie, co jest dużym wyzwaniem dla sektora budownictwa, który powinien przekształcać się w budownictwo oparte na nowoczesnych, efektywnych energetycznie technologiach. Zmiany w sektorze budownictwa dają duży potencjał do generowania nowych miejsc pracy. W regionie istnieje zdolność by zagrożenia i problemy z nimi związane przekuć w potencjał rozwojowy.

Premier Jerzy Buzek podkreślił, że atuty województwa śląskiego znane są od dziesięcioleci, ponieważ region zawsze charakteryzował się istotną bazą wytwórczą, modernizacyjną, przemysłową. Dwie dekady temu w czasach kiedy w regionie funkcjonowało wiele kopalń i hut, które w znaczący sposób zanieczyszczały środowisko, natomiast nie istniał żaden zakład automotive, powstał Program Regionalny naszego województwa. Od tego czasu region przeszedł kompletną zmianę. Poziom bezrobocia w woj. Śląskim był zawsze niższy niż w kraju. Obecnie region charakteryzuje się bardzo silnym przemysłem informatycznym, samochodowym, ale również licznymi inwestycjami, które lokowane są w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – największej w skali świata. To obszar wytwarzający ogromną ilość dóbr, który dodatkowo jest znakomicie skomunikowany. Obecnym wyzwaniem jest stworzenie

programu, który pozwoli kolejny raz przebudować nasz region z wielkim sukcesem. Zdaniem prof. Buzka współpraca biznesu, samorządów oraz nauki pozwoli na utworzenie dobrego programu, który przyczyni się do uruchomienia funduszy przeznaczonych na transformację regionu. Istotną kwestią jest, żeby projekt dla Śląska powstał na Śląsku, co wpłynie na poczucia przynależności.

Przewodniczący Kazimierz Karolczak zwrócił uwagę na planowane projekty, takie jak kolej metropolitalna i transport publiczny, które są sztandarowymi zadaniami Metropolii, wiążącymi się z dużymi wydatkami i powinny zostać wsparte środkami z funduszu sprawiedliwej transformacji. Samorzady, nauka i biznes generują wiele podobnych, wartościowych projektów, ale nie mają wystarczającej możliwości do włączenia się w proces współtworzenia generalnego projektu dla woj. śląskiego, przez co efekt synergii może nie zostać w pełni osiągnięty.

Profesor Celina Olszak zaakcentowała, że województwo śląskie to obszar charakteryzujący się wieloma atutami, które powodują, że region pretenduje do bycia liderem m.in. nowych technologii, nowych modeli biznesowych. Sektor ICT wywiera wpływ na inne sektory oraz branże, przyczyniając się do powstawania nowych miejsc pracy, nowych zawodów, nowych specjalizacji oraz nowych kierunków kształcenia. Atutem jest również miejsce, w którym ulokowanych jest wiele uczelni wyższych i ośrodków badawczych, niesamowity kapitał intelektualny i naukowy. Duże zaludnienie natomiast przekłada się na dużą liczbę firm, klientów, pracowników, co generuje duży udział w PKB. Region jest wysoko zurbanizowany, ale z ukształtowanym wysoce etosem pracy, gdzie cyfryzacja daje szansę na wprowadzenie modelu przemysłu 4.0. Gospodarka cyfrowa jest spoiwem różnych gałęzi gospodarki, które należy w sposób smart połączyć z biznesem, nauką, samorządami oraz administracją. Potrzebna jest również wspólna integracja działań oraz promocja regionu w kraju i na świecie.

Dzięki cyfryzacji gospodarki wybór miejsca zamieszkania jest mniej związany z miejscem pracy. Co jest niezbędne, by Śląsk stał się preferowanym miejscem zamieszkania?

Przewodniczący Kazimierz Karolczak wskazał, że każdy człowiek potrzebuje przestrzeni na rozwój swoich pasji i w celu spędzenia czasu wolnego. Life balance jest teraz bardzo ważny. Zieleń, czystość powietrza, dostępność komunikacyjna, ale również dostęp do szerokopasmowego internetu decydują, które lokalizacje wybieramy jako atrakcyjne do zamieszkania. Obecnie istotnym wyzwaniem dla miast jest w jaki sposób zarządzać i w jaki sposób myśleć o planowaniu przestrzennym, by zaspokoić potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Jak zagwarantować, żeby to przejście od gospodarki zasobochłonnej do opartej o wiedzę odbyło się z poszanowaniem zasady, że nikt nie będzie pozostawiony z tyłu?

Premier Jerzy Buzek zwraca uwagę, że będziemy się obawiać, ale to jest "lepsze nowe, dobre nowe". Musimy tereny pokopalniane uzdatniać, tworzyć tereny przyjazne dla ludzi, niewykluczające osób starszych ani młodszych. Musimy tworzyć tereny dające nam oddech. Największe obawy byłyby wtedy, gdybyśmy zostali jeszcze na długie lata przy węglu, ze względu na zdrowie, ale i ceny energii. Opłaca się przejść na inne źródła energii, m.in. fotowoltaikę, energię wiatrową, gaz, co jest znacznie lepsze i mniej szkodzi środowisku. **Należy powiedzieć "Głowa do góry!" mimo, że sprawa będzie trudna.**

Spotkanie prowadził **Michał Syska** – dyrektor programowy Stowarzyszenia Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia”. To kolejne spotkanie w ramach nowego cyklu debat online

Stowarzyszenia Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia” i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Najbliższe spotkanie już w marcu. Więcej informacji na stronach internetowych i profilach w mediach społecznościowych organizatorów.

Prof. dr hab. inż. Jerzy Buzek poseł do Parlamentu Europejskiego nieprzerwanie od 2004 r., a w latach 2009-2012 – jego przewodniczący. W Parlamencie Europejskim zasiada w Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii ITRE.

W 2016 r. Euractiv uznał go za jedną z trzech najbardziej wpływowych osób europejskiej polityki energetycznej. Zwycięzca rankingów dziennika „Rzeczpospolita” na najlepszego polskiego europosła w 2008 i 2018 r.

W latach 1997-2001 Premier RP; jego rząd przeprowadził reformy administracji, oświaty, zdrowia, emerytalną i górnictwa, wprowadził również Polskę do NATO i rozpoczął negocjacje w sprawie jej członkostwa w UE. Kawaler Orderu Orła Białego.

Prof. dr hab. inż. Celina M. Olszak rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz kierownik Katedry Informatyki Ekonomicznej w Kolegium Ekonomii.

Zainteresowania naukowe Prof. Celiny Olszak dotyczą zagadnień projektowania i wdrażania systemów informatycznych w organizacjach, digitalizacji przedsiębiorstw, systemów wspomagania decyzji menedżerskich, komputerowego wspomagania twórczości organizacyjnej, Business Intelligence, Big Data oraz oddziaływania technologii informatycznych na gospodarkę i społeczeństwo.

Jest członkiem wielu organizacji i towarzystw naukowych, m.in.: członkiem Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) – przewodniczącą komisji ds. Infrastruktury informatycznej oraz członkiem Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania Polskiej Akademii Nauk.

Jest ekspertem i biegłym Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Została powołana do opracowania projektu strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych w Polsce. Pełniła także funkcję eksperta Narodowego Centrum Nauki oraz T-AP Social Innovation.

Kazimierz Karolczak, przewodniczący zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, pierwszej zinstytucjonalizowanej metropolii w Polsce. Koordynuje prace związane z realizacją przez Metropolię ustawowych zadań: kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju społecznego i gospodarczego, rozwoju i integracji publicznego transportu zbiorowego oraz promocji. Wcześniej pełnił funkcję wicemarszałka województwa śląskiego, gdzie odpowiadał za sprawy związane m.in. z Europejskim Funduszem Społecznym, Ochroną Środowiska oraz Gospodarką, Turystyką i Sportem. W latach 1999 – 2003 prowadził działalność gospodarczą, następnie w 2003 roku założył jedną z pierwszych w Polsce agencji zatrudnienia, firmę WORKER Sp. z o.o., która stała się wkrótce jedną z największych firm, działających w swojej branży. W 2005 został członkiem założycielem oraz wiceprezesem Stowarzyszenia Agencji Zatrudnienia (SAZ), w tej chwili największej w Polsce branżowej organizacji pracodawców zrzeszającej agencje zatrudnienia specjalizujące się w dostarczaniu wybranych usług HR. W 2007 roku sprzedał udziały w spółce. Do 2010 roku pełnił funkcję członka zarządu, dyrektora generalnego, wprowadzając inwestora na polski rynek. Kazimierz Karolczak jest absolwentem Wydziału Techniki Uniwersytetu Śląskiego. Ukończył również Menadżerskie Studia Podyplomowe w Szkole Głównej Handlowej.

Stowarzyszenie Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia” powstało w 2017 r. Od początku swej działalności skupia się na tworzeniu sprawnego partnerstwa międzysektorowego i rozwoju międzynarodowej działalności zrzeszonych podmiotów: samorządów, biznesu i nauki.

Stowarzyszenie zajmuje się także upowszechnianiem wiedzy na

tematy związane z Unią Europejską, a od niedawna prowadzi działalność naukowo-badawczą. Jako regionalny think tank ma na celu wsparcie zrównoważonego rozwoju regionu.

www.prosilesia.pl

Media społecznościowe: Facebook, LinkedIn, Twitter

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia jest pierwszym w Polsce związkiem metropolitalnym, powołanym na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim. GZM od 1 stycznia 2018 rozpoczęła realizację ustawowych zadań. Zrzesza 41 miast i gmin woj. śląskiego, liczy blisko 2,3 mln mieszkańców. Jest platformą do szeroko zakrojonej współpracy, której celem jest podnoszenie jakości i komfortu życia mieszkańców. W wymiarze wewnętrznym Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia nastawiona jest na integralność i spójność przestrzenną, społeczną i gospodarczą w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości życia mieszkańców, a w wymiarze zewnętrznym koncentruje się na pozycjonowaniu siebie na arenie międzynarodowej, jako atrakcyjnego obszaru do przebywania, inwestowania i współpracy.